

Tudi Stanko, Kristinin brat, ki je hodil v Ljubljani v šolo, ljubil je Julijo kakor sestro. — —

Leta so minula in naši znanci so se starali. Julija je živila do svoje smrti v gradu v najlepši slogi s Kristino in s Stankom, ki je postal po smrti starišev gospodar graščine. Malo ne vsak dan je klečala v kapelici pred óno sveto podobo, kjer je bila tako rekoč čudežno rešena grozovite smrti. Na stare dni je Bog dal Stanku okusiti sad milosrčnosti njegovih starišev.

Šel je nekoč na lov. V gozdu se je oddaljil preveč od drugih lovecev. Pri nekem skoku čez širok jarek si je zlomil nogo in obležal na mestu. Upil je nekaj časa na pomoč; slednjič so ga slabosti také prevzele, da je padel v nezavest. Proti večeru ga je našla neka žena, ki je šla po drva. Hitro je tekla v grad poročat to žalostno novost. Šest tednov je ležal bolnik v postelji; a noga se mu je popolnem pozdravila. Hotel je ženo, ki ga je rešila, bogato obdarovati, ali ta ni hotela nobenega plačila, rekoč, da sta Stankova roditelja njej in vsem njeuim za časa lakote življenje oteli, in da je ona sedaj to dobroto samó nekoliko povrnila. A stara, dobra žena je morala slednjič vendar le ponujeni denar vzeti.

Pred nekaj leti so se vsi trije kmalu drug za drugim preselili na óni svet — v srečno večnost.

J. B.

Poštenje zmagaja.

prelepej dolini na spodnjem Štajerskem je prijazna vasica. Sredi vasi stoji stara cerkev s črno-sivim zvonikom, ki pazi na vse strani, kakor skrbni čuvaj, da bi tú v mirnej samoti ostalo vse pri starem, namreč také, kakor je nekdej bilo. Na desno od božjega hrama, kraj bobnečega hudournika stoji mlin, katerega kolesa se počasi vrté, kakor bi hotela opominati čas, da naj tudi on ne hiti tako naglo v brezkončno morje večnosti. Ne daleč od mlina ob znožji visoke gore pa stoji majhna kočica, ki vže po svojem vnanjem lici kaže, da pod njeno streho prebiva siromaštvo in pomanjkanje. Košček polja ob meji bližnjega gozda in majhen pa skrbno obdelan vrt, to je vse, kar ima Mravljak, ki živi, da-si v siromaštvu a vendar v tihej zadovoljnosti, s svojo ženo pod streho ubožne kočice. Mravljak je bil po svojej obrti tkalec, a ta obrt mu je vrgla komaj toliko, kolikor potrebuje najbolj skromen človek, da preživi sebe in svojo družino.

Gospodar mlina, Jelenec po imenu, pa je bil zeló imovit in prevzeten človek. Bolelo ga je samó to, da je imel ubožnega Mravljaka za soseda. Bogastvo in siromaštvo to ne gre skupaj, mislil si je, ter ni mogel ubozega tkalca niti pogledati s prijaznim očesom. Vže davno bi bil rad kupil njegovo borno kočico in óno malo zemljišča, kar ga je okolo nje, da bi se tako znebil siromašnega soseda, ali Mravljaka ni bilo volja prodati hiše, v katerej sta se pošteno preživela njegov oče in ded. Pod domačo streho živeti je še zmirom bolje nego pod tujo, mislil si je Mravljak, in tako je tudi on hotel preživeti pod domačo streho svoje stare dni.

Pred jednim letom pa se je godilo tkalcu Mravljaku jako slabo. Žena mu je ležala bolna v postelji in troški na zdravnika in zdravila narasli so

takó, da mu ni ostajalo dosti trošiti na druge, najpotrebnejše stvari. Nedo-
stajalo mu je obleke in kruba. Kaj naj stori v tej velikej bédi? S težkim
sreem stopi k bogatemu mlinarju in ga prosi, da bi mu posodil petdeset gol-
dinarjev. Sosed Jelenec rad ustreže njegovej prošnji. Misli si je, da ubožni
tkalec storjenega dolga ne bo mogel poravnati in takó je najkrajši pot, da
spravi njegovo posestvo pód-se ter se znebi ubožnega soseda iz svojega obližja.
Dolžno pismo je bilo tako pisano, da se ima ves dolg poravnati v jednom letu.
Ustmeno pa si je Mravljak izprosil še to, da sme izposojenih petdeset goldi-
narjev vračati v povoljnih obrokih.

Dvajset goldinarjev je bil Mravljak še mlinarju dolžan — drugo mu je
bil vže vse izplačal — in zdaj je bilo treba v štirinajstih dneh odkupiti dolžno
pismo. To za ubovega tkalca ni bila lahka stvar. Kje naj vzame dvajset
goldinarjev v štirinajstih dnéh? A glej! njegova pridna hči mu je k temu
pripomogla. Ko so mati ozdraveli in zopet s postelje vstali, šla je Anica, nje-
gova dobra in pridna hčerka, v bližnjo vas k nekemu kmetu služiti. Od mladih
nog vajena vsacega dela, lahko si je pridobila zadovoljnost in spoštovanje
svojega gospodarja, ki jo je vzel za pastirico v hišo. Ovece je gnala na pašo
in to je bilo njeno največje veselje. Kako veselo je bilo videti brdko deklico,
kadar se je zvečer z ovcami vračala domóv s srpom v roci in povezkom ze-
lene trave na hrbtu veselo pevajoč:

Glej! solnce vže niže zahaja,
Vže jemlje od zemlje slovó,
Za vrhe zelenega gaja

Bo skóraj, bo skóraj zašló!

Za njo pa je žvenketala ovčja čreda in veselo je skakal pred njó psiček,
ki jej je bil tovariš in váruh pri ovcah na paši.

Vse, kar si je v jednom letu zaslužila, poslala je očetu domóv, da pla-
čajo, kar so še dolžni mlinarju ter odkupijo dolžno pismo.

Ali stvar se ni tako gladko iztekla. Tkalec je namreč poprejšnje obroke
mlinarju vračeval brez kake priče, in mlinar Jelenec je zdaj, ko je videl, da
mu bo dolg o pravem času izplačan, utajil vse, ter dejal, da ni dobil od
Mravljaka še nobenega povračila. Ker je imel mlinar dolžno pismo v rokah,
ubogi tkalec pa nobenega potrdila za izplačane obroke, verojelo se je le bo-
gatemu mlinarju.

Mlinar je tožil soseda Mravljaka za propali dolg, in ker se ta ni mogel iz-
pričati, koliko obrokov je vže plačal, prisodila se je pravica mlinarju in prišlo
do tega, da se tkalčeva kočá in zemlja prodá, ker ne more dolga poravnati.

To je bil velik udarec za ubožnega in poštenega moža. Ker se mu je
vrhu tega še očitala nepoštenost in prevára (goljufija), zbolel je ubogi tkalec
tako hudo, da je moral v posteljo. Žena in pridna hčerka ste mu stregli noč
in dan ter ga tolažili. Bolnik se je udal v voljo božjo ter vse te križe in
težave prebijal z največjo potrpežljivostjo. Nadlegovala ga je samó ta misel: da
so takó hudobni ljudje na svetu, in da bode moral umreti pod tujo streho.

Nekega jutra je bila vsa vas pod konci. Pretečeno noč so namreč tatjé
v mlin ulomili in mlinarja okradli. Njega samega so z debelo vrvjó zvezali
in ga takó ležati pustili do zjutraj, ko so ga na pol mrtvega dobili in ga
rešili gotove smrti. Skrinja z denarji je bila prazna, omare vse odprte in

okradene. O vsem tem pa mlinar ni znal ničesar povedati, ker ga je strah tako prevzel, da je vsled tega nevarno obolel. Ta nesreča v mlinu pa je bila v srečo ubogemu tkaleu Mravljaku.

Tatovi so v naglici mnogo stvari pobrali, ki niso imele za-nje nobene vrednosti. Vse take nepotrebnosti so pustili v bližnjem gozdu. Mej temi stvarmi je bil tudi koledar. Pobrali so vse to in nesli v vas, da se vse natančno preišče. V koledarji pa je stalo na jednom listu zapisano, da je tkalec

Mravljak mlinarju dvakrat po petnajst goldinarjev plačal kot dva obroka na račun svojega dolžnega pisma.

Koledar so dali tkalcu, ki je vsled tega poročila kmalu zopet ozdravel. Kaj naj še povemo? Mlinar Jelenec je plačal tkalcu precejšno vsoto denarja, da bi ta ne iskal sodnijske pomoči ter ga ne spravil ob dobro imé. V siromašno tkalčevo kočjo pa sta se povrnila mir in zadovoljnost.